

2017/18

ONTVANGEN 08 JUNI 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NHL Hogeschool
College van Bestuur
T.a.v. de heer J. van Iersel
Postbus 1080
8900 CB LEEUWARDEN

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 07 JUNI 2017
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo bachelor opleiding ITELS

Onze referentie
1200632

Uw brief van
5 april 2017

Uw referentie
01.06.03

Bijlagen
1

Geachte heer van Iersel,

Met de brief van 5 april 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 7 april 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo bachelor opleiding International Teacher Education Lower Secondary in Groningen te verzorgen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 11 mei 2017, kenmerk 2017/18, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo bachelor opleiding International Teacher Education Lower Secondary in Groningen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluit is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel.

Croho-procedure

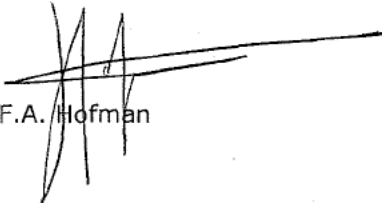
Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Onze referentie
1200632

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen,
de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 11 mei 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag voor een nieuwe opleiding van de Noordelijke hogeschool Leeuwarden ten behoeve van de hbo bachelor International Teacher Education Lower Secondary te Groningen.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
hbo bachelor
International Teacher
Education Lower Secondary
Noordelijke hogeschool
Leeuwarden
Groningen

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2017/18

bijlagen
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 10 april 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Noordelijke hogeschool Leeuwarden (NHL) om de hbo bachelor International Teacher Education Lower Secondary (voorts te noemen ITELS) als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen. Omdat aanvrager geen prognose had gegeven van studenten die zowel ITELS als een tweedegraads opleiding zouden gaan volgen werd aanvrager verzocht deze te leveren. De aanvraag was op 26 april voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
11 mei 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Noordelijke hogeschool
Leeuwarden
voltijd hbo bachelor
International Teacher
Education Lower Secondary
Groningen

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Noordelijke hogeschool Leeuwarden om de bachelor ITELS als bekostigde opleiding te Groningen te verzorgen.

ons kenmerk
2017/18

bijlagen
beoordelingskader

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil ITELS in Groningen aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Onderwijs. ITELS omvat 240 EC en wordt in voltijd aangeboden.

De opleiding is ontwikkeld dankzij internationale samenwerking, adviezen van internationale scholen en deskundigen. Brancheorganisaties ECIS (European Council of International Schools), DISS (Dutch International Secondary Schools), 13 internationale scholen en het Netwerk Tweetalig Onderwijs hebben steunbetuigingen geleverd.

Deze opleiding leidt niet tot een tweedegraads bevoegdheid. Deze wordt door internationale scholen en DISS-scholen niet vereist, maar wel door TTO- en ELOS-scholen. De afkortingen staan voor tweetalig onderwijs, Europa als Leeromgeving Op School en Dutch International Secondary School. Om alsnog een tweede graad te behalen wordt een studieroute ontwikkeld waarmee tijdens of na ITELS een tweede graad kan worden behaald. Hoewel leraar de kernfunctie is kunnen afgestudeerden ook andersoortige functies uitoefenen in de sectoren

pagina 2 van 9 ontwikkelingshulp, beleid, educatie en culturele jongerenreizen en onderwijsorganisaties.

Anders dan bij tweedegraads lerarenopleidingen kiezen ITELS studenten voor een afstudeerrichting in een schoolvak of leergebied, zoals Science. De substantiele omvang van het kernvak vereenvoudigt de doorstroom naar een opleiding waar een tweedegraadsbevoegdheid wel kan worden gehaald.

Mogelijke richtingen zijn Humanities met als kernvak geschiedenis, wiskunde met verbreding naar Science en Duits met verbredingsmogelijkheden. In de jaren na de start wil aanvrager het aantal afstudeerrichtingen vergroten. De extra richtingen worden Humanities met als kernvak aardrijkskunde of economie, Science met als kernvak natuurkunde, scheikunde of biologie, Arts & Culture en Engels als aanvullende taal. Het aanbod zal in samenwerking met internationale partnerinstellingen worden gerealiseerd.

ITELS bestaat uit vakinhoud, stages en beroepsvoorbereiding. De vakinhoud wordt in de context van een breder leergebied geplaatst zoals Science of Humanities. Leren gebeurt in een international classroom. Een deel van de studie en stages wordt bij buitenlandse partnerinstellingen gevolgd. In het eerste jaar volgen studenten hun kernvak, behalen Engels niveau C1 en lopen stage bij internationale scholen of scholen voor tweetalig onderwijs in Nederland. In het tweede en derde jaar volgen beroepsvoorbereiding, onderzoek, vakinhoud en vakdidactiek met een stage en studieverblijf in het buitenland. In het laatste jaar tonen studenten aan dat ze Engels niveau C2 hebben behaald en voeren vervolgens een scriptieonderzoek gerelateerd aan de eindstage uit.

ITELS is toegankelijk voor scholieren met een vwo, havo of mbo 4 diploma of buitenlandse studenten met soortgelijke kwalificaties en voldoende beheersing van de Engelse taal (niveau B2). Wettelijk mogen alleen eisen worden gesteld aan buitenlandse studenten (Landelijke Gedragscode Internationale Student). Omdat niet alle studenten vooraf mogen worden getoetst moeten zij allemaal in het eerste jaar niveau C1 behalen.

Afgestudeerden van ITELS kunnen werken als docent voor leerlingen tussen de 11 en 16 jaar op internationale scholen. Ook kunnen zij, indien zij een tweede graad behalen via de dubbele studieroute, lesgeven op scholen met tweetalig onderwijs, internationale leerroutes of scholen met een intercultureel karakter.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. De opzet van ITELS en reguliere lerarenopleidingen is dusdanig verschillend dat ze niet vergelijkbaar zijn. ITELS kan daarom niet als bestaand onderwijsaanbod gekwalificeerd worden.

pagina 3 van 9 De opleiding leert studenten werken in een complexe, interculturele en meertalige context, legt extra nadruk op pedagogische aspecten en sluit niet aan bij de 7 competenties van de wet BIO, maar bij 8 eindcompetenties voor internationaal onderwijs met veel interculturele/internationale elementen. Daarom resulteert ITELS niet in een tweedegraads bevoegdheid.

In plaats van één taal- of zaakvak is sprake van een profiel, bestaande uit een leergebied met kernvak. Stages vinden plaats op internationale of TTO-scholen. De opleiding is Engelstalig. Aanvrager streeft nadrukkelijk naar een mix van Nederlandse en buitenlandse studenten om een international classroom te realiseren. Leren wordt telkens in een internationale en meertalige context geplaatst.

Stenden biedt in Meppel reeds ITEPS (International Teacher Education Primary School) aan, een bekostigde lerarenopleiding gericht op internationaal onderwijs voor leerlingen in de basisschoolleeftijd. Er zijn geen andere opleidingen in Nederland die volgens het ITELS model werken maar wel tweedegraads lerarenopleidingen met daarbinnen minors gericht op tweetalig onderwijs en internationalisering. De minors van de Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Arnhem en Nijmegen en Fontys zijn met 30 EC van veel geringere omvang dan ITELS. Bovendien zijn ze niet interessant voor internationale studenten. Ze beslaan slechts een aspect van internationaal onderwijs zoals de CLIL-didactiek en hebben bijvoorbeeld een lager eindniveau van Engels. Ze zijn niet gericht op internationale, maar op TTO- en ELOS-scholen.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding nieuw is. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat ITELS aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

In de voortgangsbrief internationalisering (19 september 2016, referentie 22452, nr. 18, p.1-2) pleit u voor het opleiden van grensoverschrijdende denkers. Daar sluit ITELS goed bij aan. Ook stelt u in de Kamerbrief 'De wereld in' (Visiebrief internationale dimensie van HO en MBO, 15 juli 2014, referentie 631115, p. 1-2) dat de kennissector in toenemende mate een waardevol exportproduct is van Nederland en dat Nederland naast het stimuleren en behouden van talent van eigen bodem ook actiever kan inspelen op de mogelijkheden van de mondiale arbeidsmarkt. ITELS is een internationaal georiënteerde opleiding waarbij internationale studenten noodzakelijk zijn voor het vormgeven van de international classroom. De aanwas van goede internationale studenten kan positieve effecten hebben op prestaties van Nederlandse studenten (Kamerbrief kosten en baten internationalisering hoger onderwijs, 16 mei 2012, referentie 405143, p. 2; VSNU, Notitie: Gezamenlijke visie internationaal, mei 2014, p.15).

Afgestudeerden zullen veel in het buitenland gaan werken. Er is echter een behoefte om internationaal talent meer aan Nederland te binden (Strategische agenda hoger onderwijs 2015-2025, p. 31). ITELS kan hieraan bijdragen. Daarvoor

pagina 4 van 9 is het actieplan Make it in the Netherlands opgezet. Het blijkt dat een substantieel deel van de docenten die in het buitenland lesgeven op internationale scholen uiteindelijk terugkeert (Teaching abroad is good for your career, Teaching Times, <http://www.teachingtimes.com/articles/teaching-abroad-career.htm>).

Momenteel doen nog te weinig studenten internationale leerervaring op (voortgangsbrief internationalisering, 19 september 2016, Tweede Kamer, 22452, nr. 18, p.7). Bij ITELS is een buitenlandstage verplicht. Internationaal competent worden moet in de onderwijsstructuur worden ingebed als integraal onderdeel van de leeromgeving. Zo wordt geïnvesteerd in het internationaal competent zijn van docenten en in hun didactische vaardigheden (Onderwijsraad, advies Internationaliseren met ambitie, mei 2016, p.9).

Voor ITELS hebben 13 DISS-scholen een steunbetuiging overlegd. Internationale scholen zijn goed voor de economie van een land omdat zij zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor multinationals (Ministerie AZ, Groeibrief, 8 september 2014, p.4). Bij ruim de helft van de internationale werknemers speelt de aanwezigheid van internationaal onderwijs een rol bij het aannemen van een baan in Nederland (Kamerbrief beleidsreactie rapport International onderwijs in Nederland, 22 maart 2017, p.1). Vooral de vraag naar gesubsidieerde internationale scholen is toegenomen (Monitor vestigingsklimaat deel 2: internationale scholen, NFIA, oktober 2015, p.2). Momenteel zijn er wachtlijsten voor dergelijke scholen. Het voornemen is ernaar te streven om de druk op het internationale onderwijs te verlagen en te voorkomen dat buitenlandse bedrijven zich buiten Nederland vestigen vanwege de wachtlijsten (kamerbrief beleidsreactie rapport International onderwijs in Nederland, 22 maart 2017, p.2-3). De Minister van EZ heeft in maart van dit jaar aangekondigd extra te investeren in scholen in de regio Den Haag/Amsterdam zodat 1150 extra leerlingen kunnen worden toegelaten (Nieuwsbericht Ministerie Economische Zaken: 10 miljoen voor oplossen wachtlijsten internationale scholen). In februari van dit jaar gaf de wethouder van onderwijs in Amsterdam aan dat het nijpende tekort aan plekken op internationale scholen een belangrijk punt van zorg is (Amsterdam kan winnen bij een 'Brexodus', NRC Handelsblad, 13 februari 2017). Kortom, zowel de nationale als de lokale overheid wil investeren in internationale scholen omdat deze van belang zijn voor de Nederlandse economie.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

ITELS leidt niet tot een tweedegraads bevoegdheid. Toch heeft aanvrager gekeken naar de arbeidsmarkt voor tweedegraads docenten en daarover een verklarend schrijven gestuurd. Immers, een deel van de ITELS studenten zal naast ITELS een tweede graad willen verkrijgen. Inschrijven voor dit traject is mogelijk als het staatsexamen Nederlands NT2 op niveau 2 is behaald.

Aanvrager heeft het instroomonderzoek van de opleiding ITEPS in Meppel als voorbeeld genomen. De prognose is dat de verdeling van nationaliteiten en voorkeuren ongeveer hetzelfde zal zijn. ITEPS bestaat voort 55% uit Nederlandse studenten. Van hen vindt 75% een Nederlandse tweedegraads bevoegdheid belangrijk. Geconcludeerd kan worden dat vier op de tien studenten Nederlanders zijn die een tweede graad willen behalen. Van de instroom zal zo'n 20% Duitstalig zijn en 40% van hen zal een Nederlandse tweede graad belangrijk vinden. De verwachting is dus dat 8% van de studenten Duitstalig is met de wens een tweede

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 5 van 9 graad te behalen. Dit betekent dat van de ITELS studenten bijna de helft een tweede graad zal willen behalen.

Volgens AIS van ROA bedraagt de uitbreidingsvraag in het onderwijs tot 2020 3.500 fte en de vervangingsvraag 18.600 fte. Tot 2020 zijn in het onderwijs 22.200 vacatures te verwachten. Als men specifiek kijkt naar hbo docenten algemene vakken van alle tweedegraads lerarenopleidingen blijken er tot 2020 10.200 leraren nodig te zijn. Daarbij hoort een ITA-score van 0,99. De arbeidsmarktperspectieven voor tweedegraads docenten zijn goed. Voor vreemde talen en wiskunde zijn er tekorten. De commissie merkt op dat de binnen ITELS aangeboden kernvakken Wiskunde en Duits tot de tekortvakken behoren. Het Netwerk Tweektalig Onderwijs ziet ITELS als een bron van nieuwe leerkrachten.

ITELS studenten zullen echter na 2020 afstuderen en moeten daarnaast nog een tweede graad behalen om bij TTO-scholen te mogen werken. Uit onderzoek van CenterData (2016, p.13-14) komt naar voren dat tot 2025 het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs met name in krimpgebieden zal dalen. Deze liggen ook in het noorden van het land. Dergelijke ontwikkelingen zijn enkel relevant voor de arbeidsmarkt binnen het tweetalige onderwijs. Voor dergelijke scholen is de arbeidsmarkt zeer goed indien ITELS studenten ook een tweedegraads bevoegdheid behalen. Bovendien zijn volgens de Kamerbrief onderwijsarbeidsmarkt de regioverschillen erg klein (29 november 2016, p.6).

De arbeidsmarkt in Nederland bestaat uit particuliere internationale en DISS-scholen. Particuliere scholen zijn door de crisis in omvang gestabiliseerd. Er komen minder expats naar Nederland. Zij kiezen vaker voor de goedkopere DISS-scholen. Daardoor was bij DISS-scholen sprake van 47% groei in 5 jaar tijd. Er zijn 14 DISS-scholen met inmiddels 4140 leerlingen. In Eindhoven groeit de school met ca. 100 leerlingen per jaar. Almere wil uitbreiden en in Twente wordt ook veel groei verwacht. De helft hanteert een wachtlijst. Daarom investeert de overheid geld om 1000 extra plaatsen te creëren op deze scholen. De stijgende vraag naar leerkrachten wordt echter niet gekwantificeerd. Omdat de salarissen bij DISS-scholen lager liggen dan bij internationale scholen elders is werken op DISS-scholen minder aantrekkelijk voor leerkrachten uit het buitenland. ITELS afgestudeerden zijn passende kandidaten, te meer omdat zij weinig problemen zullen ondervinden met werkvergunningen en registratie.

Er is aansluiting op de 130 TTO-scholen als studenten naast ITELS een tweedegraads bevoegdheid halen. Ruim 33.000 leerlingen volgen tweetalig onderwijs. Dit aantal is de afgelopen twee jaar met 10% gegroeid. EP Nuffic verwacht dat deze groei in Nederland zal doorzetten.

Omdat AIS van ROA geen gegevens heeft over de arbeidsmarkt voor internationale leraren heeft aanvrager een onderzoek laten uitvoeren door Hobéon. Dit onderzoek onderbouwt de behoefte aan ITELS opgeleide leerkrachten. Van alle benaderde internationale en TTO-scholen hebben 34 een enquête ingevuld. Op de middellange termijn verwachten deze scholen 122 vacatures. Omdat er veel meer van dergelijke scholen zijn ligt de daadwerkelijke behoefte in Nederland hoger. Echter, met alleen een ITELS diploma mogen afgestudeerden niet bij TTO-scholen werken. Daarom schat de commissie de arbeidsmarkt in Nederland voor afgestudeerden met alleen het ITELS diploma lager in dan 122 vacatures.

pagina 6 van 9 Zowel internationale als DISS-schooltypen vertonen een sterke groei. Internationale scholen hebben 6.600 leerlingen in Nederland die in de leeftijdscategorie vallen die door ITELS opgeleiden kunnen worden onderwezen. In vijf jaar tijd is dit aantal met 50% gegroeid. Op DISS-scholen is sprake van een verdubbeling (Eindrapport Internationaal Onderwijs in Nederland, Regioplan, oktober 2016, p.18-20). Er is een grote behoefte aan internationale onderwijsprofessionals. Deze wordt echter niet gekwantificeerd. Voor het aannemen van nieuwe leerlingen zijn er wachtlijsten. Drie kwart van de scholen verwacht groei (Eindrapport Internationaal Onderwijs in Nederland, Regioplan, oktober 2016, p.20).

Ruim de helft van de internationale scholen in Nederland geeft aan dat de werving van personeel een knelpunt is. Dit komt door de moeite die het kost om geschikte leraren te vinden, de regelgeving die belemmert om niet-Europese leraren aan te nemen en door de tijdsinvestering om diploma's van internationale leraren te erkennen (Eindrapport Internationaal Onderwijs in Nederland, Regioplan, oktober 2016, p.24-25). Zowel internationale als Nederlandse scholen met een internationaal karakter vragen om een ander type leerkracht die intercultureel sensitief is (Rapportage arbeidsmarktonderzoek hbo-bacheloropleiding International Teacher Education Lower Secondary, NHL Hogeschool, Hobéon Management Consult 2017, p.18). ITELS speelt in op het wervingsprobleem en de behoefte aan een specifiek type leraar voor internationaal onderwijs.

De arbeidsmarkt in het buitenland bestaat uit internationale scholen aldaar. Zij bedienen niet langer een kleine nichemarkt, maar ook steeds meer welgestelde middenklasse gezinnen die internationaal onderwijs voor hun kinderen wensen. Wereldwijd waren er 4.000 internationale scholen in 2005. Dit aantal is gegroeid naar 8.500 in 2016. ISC (International School Consultancy) voorspelt een aanzienlijke stijging binnen 10 jaar met ruim 12.000 internationale scholen in 2024 met 6,9 miljoen leerlingen. Dit betekent dat deze scholen binnen 10 jaar in totaal 780.000 docenten nodig zullen hebben, reeds aangestelde docenten inclusief (Rapportage arbeidsmarktonderzoek Hobéon, p.25 e.v.). De internationale arbeidsmarkt voor ITELS opgeleide docenten is gunstig.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een bescheiden arbeidsmarktbehoefte binnen Nederland. In combinatie met een tweede graad zijn de baankansen binnen Nederland vele malen groter dan voor professionals met alleen een ITELS diploma. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een zestal zwaartepunten vastgelegd, waaronder Educatie en Jeugd. Daar sluit de aanvraag rechtstreeks op aan. Aangezien de opleiding aansluit op de prestatieafspraken wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien. Op termijn zal de expertise op het gebied van educatie van NHL worden verbonden met de expertise op het gebied van internationalisering van Stenden tijdens de voorgenomen fusie. Vestiging van de opleiding in Groningen heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 7 van 9 Vanaf 10 april 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van NHL om ITELS in Groningen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend. Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in bekostigde tweedegraads lerarenopleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod schommelde rond de 4.000 studenten (zie Tabel 1). Binnen deze opleidingen zijn internationale minors. Een beperkt deel van de verwachte bescheiden instroom bij ITELS zal ITELS als vervanging van een tweedegraads lerarenopleiding beschouwen (Rapportage instroomonderzoek hbo-bacheloropleiding International Teacher Education Lower Secondary (ITELS), NHL Hogeschool, Hobéon Management Consult, 2017, p. 19-20). De invloed op de bestaande tweedegraads lerarenopleidingen zal daarom zeer gering zijn.

Tabel 1. Instroom tweedegraads hbo lerarenopleidingen.

instelling	2013	2014	2015	2016
NHL Leeuwarden/Groningen	340	375	329	327
Windesheim Zwolle	570	651	646	645
Hogeschool Arnhem Nijmegen	408			
Hogeschool Utrecht	641	590	580	673
Hogeschool van Amsterdam	713	589	543	537
Hogeschool Inholland Amsterdam	131	202	154	121
Hogeschool Rotterdam	530	572	591	574
Fontys Hogescholen Tilburg/Sittard	713	691	654	648
Hogeschool Leiden	57	79	69	63
<i>totalen</i>	<i>4.114</i>	<i>4.214</i>	<i>3.968</i>	<i>4.046</i>

Bron: <http://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/feiten-en-cijfers/artikelen/studentenaantallen>

Een deel van de huidige tweedegraads leraren in opleiding bij de NHL spreekt de ITELS opleiding aan vanwege het kunnen werken op internationale scholen. Ook bij andere onderwijsinstellingen kunnen geïnteresseerden zitten. Zij willen een dubbele graad behalen zodat ze een zeer goede positie op de arbeidsmarkt verwerven. Daarom zal het effect op de inschrijvingen bij tweedegraads lerarenopleidingen gering zijn.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de instroom bij de aanverwante internationale lerarenopleiding ITEPS, waar 84 studenten in 2016 zijn gestart. Voor de international classroom opzet zijn internationale studenten noodzakelijk. Hobéon schat de instroom in op 43 tot 65 studenten (Rapportage instroomonderzoek Hobéon, p.22-23). Aanvrager verwacht 60 studenten, waarvan 40% uit het buitenland.

Uit het onderzoek van Hobéon blijkt dat een deel van de ITEPS studenten voor ITELS had gekozen indien die opleiding ten tijde van hun studiekeuze reeds had bestaan. Interesse voor ITELS bestaat onder 200 potentiële ITEPS studenten die uit het hele land komen. Daarom zal de nieuwe opleiding de instroom bij ITEPS in beperkte mate temperen. Een klein deel wil beide opleidingen doen. Daar zal in de toekomst rekening mee worden gehouden. De commissie acht de prognose van 60 studenten realistisch gezien de instroom bij de aanverwante opleiding.

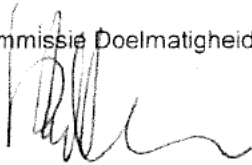
pagina 8 van 9 Als de instroom in de bestaande verwante opleidingen en de verwachte instroom in ITELS wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond blijkt dat er vanuit de landelijke en internationale arbeidsmarkt gezien ruimte is om ITELS binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. Aanvrager biedt 15 tweedegraads lerarenopleidingen aan in Groningen. ITELS zal worden aangeboden op de Zernike Campus in Groningen, waar ook locaties van de RUG en Hanzehogeschool te vinden zijn. Studenten en docenten mogen gebruik maken van de bibliotheek van deze instellingen. De kennisinfrastructuur is geschikt omdat daar andere educatieve bachelors, lectoraten en masters zijn gevestigd. ITELS kan gebruik maken van de expertise binnen lectoraten zoals Internationalisation of Higher Education van Stenden. Daarnaast wordt kennis uitgewisseld met ITEPS in Meppel. Groningen telt reeds meer dan 5.000 internationale studenten.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om ITELS te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

pagina 9 van 9 **Bijlage:**

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.